

**Opis zagęszczony (thick description) a problem przedstawienia.
Przypadek antropologiczny**

Andrzej Zaporowski
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

(S t r e s z c z e n i e)

Przynajmniej od czasów Fryderyka Nietzschego (w związku jego tezą o podwójnym kłamstwie słów) postuluje się tzw. kryzys przedstawienia – mówią o tym m. in. George Marcus i Michael Fischer - obecny m. in. w tekście. Jednocześnie tekst właśnie jest podstawowym narzędziem, za pomocą którego antropologowie dzielą się z innymi swą wiedzą na temat konkretnego pola badawczego. Pierwsi antropologowie zdają się sugerować, że ich teksty mają charakter przezroczysty. Oznaczać to ma, iż wczytując się w słowa czytelnik odnajduje odniesienia przedmiotowe w sposób, w jaki odnajdywał je autor. Od kiedy sugestia taka, w związku ze wspomnianym kryzysem przedstawienia, stała się problematyczna, wolno pytać o sposoby zaradzenia temu niepożądanemu stanowi rzeczy. Wspomniani Marcus i Fischer proponują tzw. etnografię wieloplanową (multi-locale ethnography). Chciałbym jednak odwołać się do wcześniejszego i mającego bardziej dalekosiężne konsekwencje pomysłu Clifforda Geertza: próby przedstawiania pola badawczego za pomocą opisu zagęszczonego. W swym wystąpieniu poddam ten pomysł analizie krytycznej, przedstawiając jego aspekty pozytywne i negatywne i wskazując na nowy sposób uchwycenia odniesień przedmiotowych badanego świata tubylczego.